

XIV. grantová výzva Nadace Sirius

A) ÚVOD

Grantová výzva vychází z poslání Nadace Sirius všestranně přispívat ke zlepšování kvality života dětí a z priority podporovat systematická řešení a prevenci.

Dospívání dítěte a jeho osamostatňování je velmi náročný proces. V rodinách jsou děti přirozeně a postupně na vstup do samostatného života připravovány a rodiče jim poskytují v celém procesu podporu a zázemí. Dětem v náhradní péči, zvláště v pobytových zařízeních, tato přirozená příprava a podpora chybí. Dle dostupných zdrojů není proces přípravy dětí na odchod z náhradní péče systematicky řešen. Individuální příprava každého dítěte je závislá od přístupu k tomuto tématu daným zařízením¹ (případně pracovníkem orgánu sociálně právní ochrany dětí) a zároveň nabídkou dostupných podpůrných programů a služeb v daném regionu.

Z tohoto důvodu se Nadace Sirius rozhodla navázat na již realizovanou grantovou výzvu z roku 2015 a zaměřit XIV. grantovou výzvu k rozvoji programů zaměřených na dlouhodobou podporu a přípravu dětí a mladistvých v náhradní péči pro vstup do samostatného života s důrazem na dlouhodobé provázení dětí hostiteli, patrony, mentory apod.

I. TÉMA GRANTOVÉ VÝZVY

Podpora dětí a mladistvých v náhradní péči při přechodu do samostatného života

II. CÍLE GRANTOVÉ VÝZVY

- Příprava a podpora dětí a mladistvých v náhradní péči při přechodu do samostatného života
- Zvyšování dostupnosti a kvality služeb a programů pro děti a mladistvé v náhradní péči s důrazem na zapojení neprofesionálů
- Rozvoj spolupráce mezi aktéry v dané oblasti
- Rozvoj systémového ukotvení dané problematiky

III. CÍLOVÉ SKUPINY PODPORY

Primární cílová skupina:

- Děti a mladiství v náhradní péči
- Mladí dospělí, kteří vstupují do samostatného života z náhradní péče

Sekundární cílová skupina:

- Odborníci působící v dané problematice

---

¹ Příprava jedinců na odchod z institucionální péče z perspektivy ředitelů dětských domovů, Tomáš Čech, Veronika Štenclová, E-Pedagogium II/2021
https://e-pedagogium.upol.cz/artkey/epd-202102-0005_pripava-jedincu-na-odchod-z-institucionalni-pece-z-perspektivy-reditelu-detskych-domovu.php?l=cz

B) VÝCHODISKA

I. POPIS SITUACE

Pobytová zařízení náhradní péče dobře zaopatřují děti po materiální stránce, poskytují jim výchovu, vzdělávání a zprostředkovávají zážitky. Limity ústavní péče existují především v oblasti mezilidských vztahů a v oblasti samostatného fungování/orientace ve světě mimo zdi ústavního zařízení.² Oproti dětem z rodin mají děti z ústavní péče komplikovanější mezilidské vztahy a nemají vybudované běžné vztahové vzorce. Chybí jim pocit, že jsou pro někoho důležité, že na nich někomu opravdu záleží, že je má někdo rád. Každodenní běžnou agendu znají děti z pobytových zařízení pouze omezeně a zprostředkovaně, tj. neučí se přirozeně a průběžně, jak se o sebe postarat, jak zařídit běžné záležitosti.

Přirozený proces osamostatňování je nahrazen cílenou přípravou, která obvykle v pobytových zařízeních probíhá od 15 let věku dětí ve formě: víkendových workshopů, kurzů finanční gramotnosti, spoluprací na projektech a programech neziskových organizací, cvičných a startovacích bytů. Rozsah přípravy závisí na přístupu a možnostech jednotlivých pobytových zařízení.

Mladí dospělí opouští pobytová zařízení podstatně dříve než jejich vrstevníci vyrůstající v biologické rodině. V České republice je průměrný věk, ve kterém se mladí dospělí stěhují od rodičů, dle analýzy Eurostatu 25,8 roku. Náhradní péče mladistvým z pobytových zařízení je ukončena na základě zletilosti dítěte, tj. dosažením 18 let. Dobrovolné prodloužení pobytu je možné pouze v případě, že se dotýčný soustavně připravuje na své budoucí povolání. Většina mladých dospělých, kteří ještě studují, tuto možnost dle vyjádření ředitelů pobytových zařízení využívá³.

Výzkum potřeb dětí z dětských domovů pro jejich úspěšné zapojení do samostatného života⁴ identifikoval klíčové faktory, které pomáhají mladým dospělým zvládnout vstup do samostatného života:

PROŽÍT SI INDIVIDUÁLNÍ PŘÍSTUP: Dítě z dětského domova potřebuje po svém boku důvěryhodného dospělého člověka, který jej má rád a na kterého se může kdykoli obrátit s prosbou o radu/pomoc. Dospělý jej nechá také nahlédnout do svých běžných denních agend a ukáže mu, jak se budují mezilidské vztahy.

NAUČIT SE ZAČLENIT DO KOMUNITY: Komunita umožní dětem někam patřit, navázat vztahy mimo dětský domov a sdílet společné zájmy (i profesní). Děti zde získají nové dovednosti, rozvinou se v dané oblasti, mají kontakty, přes které mohou najít nové příležitosti. Komunita může fungovat na bázi tzv. třetího prostoru, který vzniká od začátku jako místo, kde se setkávají jak děti z dětského domova, tak z rodin a společně si nastavují pravidla podle potřeb obou skupin. Začlenění dětí z dětských domovů do existující skupiny dětí z rodin ale není jednoduché.

---

² Závěrečná zpráva z výzkumu: Výzkum potřeb dětí z dětských domovů pro jejich úspěšné zapojení do samostatného života, Simply5/Nadace Sirius a TV NOVA s.r.o.

<https://www.nadacesirius.cz/soubory/zaverecne-zpravy/Zaverecna-zprava-Amerikanka2.pdf>

³ Závěrečná zpráva z výzkumu: Příprava mladých dospělých vyrůstajících v pobytových zařízeních na odchod do dospělého života, Confess/Krok domů, 2020

<https://www.krokdomu.cz/media/krokdomu/pruzkum.pdf>

⁴ Závěrečná zpráva z výzkumu: Výzkum potřeb dětí z dětských domovů pro jejich úspěšné zapojení do samostatného života, Simply5/Nadace Sirius a TV NOVA s.r.o.

<https://www.nadacesirius.cz/soubory/zaverecne-zpravy/Zaverecna-zprava-Amerikanka2.pdf>

NASTAVOVAT SI MALÉ CÍLE - KROK PO KROKU: Nastavením malých cílů lze dítěti realisticky vytyčit, kolik drobných úkonů musí udělat, než v životě dospěje k vysněné metě. Zvládnutí každého kroku znamená dílčí úspěch dítěte. Dítě se učí, že neúspěch neznamená nedosažení cíle, ale pouze překážku na úspěšné cestě k jeho dosažení.

OSAMOSTATNIT SE POZVOLNÝM PROCESEM: Postupné opouštění dětského domova dává dítěti prostor pozvolna si zvykat na jednotlivé etapy (cvičný, startovací, vlastní byt). V praxi si tak postupně osvojuje nové dovednosti a povinnosti. Dítě má v průběhu celého procesu oporu (dětský domov/neziskové organizace). Když něco neumí nebo si neví rady, ví, kam se může obrátit pro pomoc.

Cílem grantové výzvy je rozvoj programů příprav a podpory dětí a mladých dospělých vyrůstajících v náhradní péči s ohledem na výše uvedené klíčové faktory, s důrazem na zprostředkování a udržení dlouhodobého a důvěrného vztahu pro dítě.

Cílová skupina grantové výzvy je rozšířena na všechny formy náhradní péče včetně náhradní rodinné péče.

II. STATISTICKÉ ÚDAJE

Počty mladých dospělých vstupujících do samostatného života z náhradní péče v České republice⁵

Náhradní rodinná péče*	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023
Děti v pěstounské péči	713	756	801	844
Děti v pěstounské péči na přechodnou dobu	3	6	7	2
Děti v poručenství s osobní péčí poručníka	211	243	249	273
Děti svěřené do péče jiné osoby	256	270	200	255
Celkem	1 183	1 275	1 257	1 374

*) Zánik náhradní rodinné péče na základě nabytí plné svéprávnosti dítěte.

Náhradní péče v zařízení pro péči o děti**	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023
Děti s nařízenou ÚV umístěné v zařízení pro výkon ÚV	613	594	590	598
Děti s uloženou OV umístěné v zařízení pro výkon OV	17	29	27	31
Děti s nařízeným výchovným opatřením podle § 13a ZSPOD umístěné v zařízení pro výkon ÚV nebo ve středisku výchovné péče	2	1	2	0
Děti umístěné v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na základě rozhodnutí soudu	1	2	2	5
Děti umístěné v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na základě žádosti zákonného zástupce, žádosti dítěte, žádosti OSPOD se souhlasem rodiče	6	3	6	17
Celkem	639	629	627	651

**) Ukončení náhradní péče v zařízení pro péči o děti na základě zletilosti dítěte.

Výše jsou uvedeny počty mladých dospělých vstupujících do samostatného života z náhradní péče dle dostupných statistik. Každý rok vstupuje do samostatného života z náhradní péče celkem cca 2 000 mladých dospělých, z toho přes 600 mladých dospělých z pobytových zařízení.

⁵ Zdroj: Roční výkazy o sociálně právní ochraně dětí 2020-2023, MPSV

Níže jsou uvedeny počty dětí a mládeže v pobytových zařízeních dle věku včetně mladých dospělých na dobrovolně prodlouženém pobytu. Možnost dobrovolného prodloužení pobytu v pobytovém zařízení využívá pouze část mladých dospělých, kterým je ukončena náhradní péče v zařízení.

Počty dětí a mládeže v pobytových zařízeních náhradní péče v České republice⁶

		2021/2022				2022/2023				2023/2024			
		Mladší 15 let	15 - 18 let	18leté a starší	z toho s prodl. pobytem	Mladší 15 let	15 - 18 let	18leté a starší	z toho s prodl. pobytem	Mladší 15 let	15 - 18 let	18leté a starší	z toho s prodl. pobytem
Všechna pobytová zařízení		3576	2213	445	404	3670	2269	416	372	3669	2313	414	379
v tom	dětský domov	2878	995	374	357	2946	968	347	324	2939	998	361	338
	dětský domov se školou	469	223	7	6	483	247	3	2	502	240	2	2
	výchovný ústav	39	830	54	31	55	871	54	35	55	895	41	29
	diagnostický ústav	190	165	10	10	186	183	12	11	173	180	10	10

C) ZAMĚŘENÍ GRANTOVÉ VÝZVY

Grantová výzva je zaměřena na následující oblasti dané problematiky:

- Vznik a rozvoj programů zaměřených na dlouhodobou podporu dětí a mladistvých v náhradní péči dle jejich individuálních potřeb. Očekávané poskytování podpory je zahájeno v průběhu pobytu dětí v náhradní péči a pokračuje provázením mladých dospělých po odchodu z náhradní péče do samostatného života dle jejich potřeb.
- Vznik a rozvoj programů zaměřených na zapojení neprofesionálů v podpoře dětí a mladistvých v náhradní péči (např. hostitelské, mentorské a patronské programy).
- Vznik a rozvoj programů zaměřených na doprovázení mladistvých a mladých dospělých v procesu postupného osamostatňování.
- Vznik a šíření metodických materiálů k rozvoji kvality služeb/programů pro tuto problematiku.

Grantová výzva není zaměřena na jednorázové vzdělávací programy a kurzy. Náklady spojené s nákupem a provozem cvičných a startovacích bytů nejsou součástí uznatelných nákladů této grantové výzvy.

D) ZÁKLADNÍ PRINCIPY PODPOROVANÝCH PROJEKTŮ V RÁMCI GRANTOVÉ VÝZVY

Systémová řešení: podpora trvalé změny nebo zlepšení systému v oblasti pomoci dětem, nikoliv řešení jednotlivých případů. Podpořené projekty se stanou pilotními projekty, jejichž výstupy budou dále šířeny a mohou být využity při formulaci návrhu změn současného stavu systému.

⁶ Zdroj: Statistické ročenky školství 2021-2024, MŠMT

Prevence: zaměření se na opatření preventivní, která odstraňují příčiny či snižují pravděpodobnost výskytu negativních situací, nikoliv jen zmírnění následků těchto situací.

Inovace: podpora nových postupů a řešení na základě nejaktuálnějších odborných poznatků dané oblasti.

Profesionalita: odborná znalost dané problematiky, předpoklady žadatelů pro udržitelnost a rozvoj předloženého řešení.

Spolupráce: nalezené řešení problematiky by mělo vycházet ze vzájemné spolupráce neziskových organizací a státních institucí a ve své komplexnosti by mělo provázet aktivity sociálně právní a vzdělávací. Cesty k řešení problematiky by měly vznikat v úzké spolupráci s odborníky, na přípravě metodiky projektu by se měli podílet sociologové, psychologové, učitelé, psychiatři, lékaři, kteří mají s tématem předchozí zkušenosti.

E) GRANTOVANÝ OBJEM FINANČÍ A DOBA PODPORY

Celková částka k přerozdělení: až do výše 20 000 000,- Kč.
Maximální výše podpory jednomu projektu není stanovena.
Doba realizace projektu není omezena.
Zahájení projektu nejdříve 1. 6. 2025.

F) ČASOVÝ HARMONOGRAM GRANTOVÉHO ŘÍZENÍ

Harmonogram grantového řízení	2024					2025					
	Srpen	Září	Říjen	Listopad	Prosinec	Leden	Únor	Březen	Duben	Květen	Červen
Vyhlášení výzvy	26.8.										
Termín pro zasílání dotazů		16.9.									
Zveřejnění odpovědí		20.9.									
Uzávěrka žádostí 1. kola			21.10. ve 13 hod								
Vyhlášení výsledků 1. kola					16.12.						
Uzávěrka žádostí 2. kola						6.1. ve 13 hod					
Prezentace projektů						22.-23.1.					
Vyhlášení výsledků 2. kola								31.3.			
Zahájení projektů											1.6.

G) ZPŮSOB DORUČENÍ ŽÁDOSTI

Žádosti o grant budou podávány zasláním na e-mailovou adresu: GR.2024@nadacesirius.cz.
Uzávěrka podání žádosti prvního kola je dne 21. října 2024 ve 13:00 hodin. Pro odeslání žádosti je rozhodující datum a čas odeslání e-mailu. Potvrzení o přijetí žádosti bude žadatelům zasláno do dvou pracovních dnů.

H) FORMÁLNÍ POŽADAVKY ŽÁDOSTI O GRANT

Nadace Sirius provádí dvoukolové hodnocení. Pro první a druhé kolo jsou rozdílné formuláře. Nedílnou součástí hodnocení žádostí, které postoupily do druhého kola, je prezentace projektů sloužící k doplnění informací a ujasnění finálního hodnocení.

V rámci prvního kola je možné v definovaném termínu klást doplňující otázky k vyhlášenému grantovému řízení. Všechny dotazy a odpovědi budou zveřejněny v daný termín na webových stránkách Nadace Sirius viz dále bod L) Komunikace se žadateli.

I. kolo:

- vyplněný formulář „Žádost o grant“
- vyplněný formulář „Harmonogram projektu“
- vyplněný formulář „Rozpočet projektu“
- přílohy:
  - potvrzení o registraci žadatele v příslušném rejstříku;
  - doklad o přidělení IČ (pokud nevyplývá z potvrzení o registraci v příslušném rejstříku);
  - statut či stanovy žadatele;
  - výroční zpráva / účetní závěrka za poslední 2 účetní období;
  - doklad o registraci či oprávnění dle platné legislativy;
  - v případě, že žádost o grant obsahuje osobní údaje jakýchkoli třetích osob, doložte písemný souhlas takových osob se zpracováním jejich osobních údajů v souvislosti s grantovým řízením a případným schválením grantu.

II. kolo:

- vyplněný formulář „Žádost o grant“
- vyplněný formulář „Harmonogram projektu“
- vyplněný formulář „Rozpočet projektu“
- vyplněná „Prezentace projektu“
- přílohy:
  - doklad o vedení bankovního účtu (smlouva o založení bankovního účtu);
  - v případě, že žádost o grant obsahuje osobní údaje jakýchkoli třetích osob, písemný souhlas takových osob se zpracováním jejich osobních údajů v souvislosti s grantovým řízením a případným schválením grantu.

Pokud žadatel uzná za vhodné přiložit další přílohy, např. odůvodnění změn v žádosti předložené pro 1. a 2. kolo apod., je i toto možné.

I) ZPŮSOBILOST ŽADATELE

Žadateli oprávněnými předkládat návrhy projektů mohou být právnické osoby, jejichž činnost souvisí s naplněním cíle grantové výzvy.

U projektů, které Nadace Sirius podporuje, je kofinancování možné, není však podmínkou.

Nadace Sirius po zvážení potřeby poskytuje granty na projekty včetně režijních nákladů organizací souvisejících s projektem.

Nadace Sirius obecně nepodporuje pořízení hmotného majetku organizací s výjimkami potřebnými k realizaci projektů.

J) HODNOCENÍ ŽÁDOSTÍ

Neúplné žádosti o grant, žádosti dodané po lhůtě a žádosti neodpovídající grantové výzvě nebo Grantovým pravidlům Nadace Sirius se z hodnocení vyřadí.

Žádosti hodnotí vícečlenná grantová komise složená z odborníků na problematiku danou tématem grantového řízení. Členové grantové komise žádosti vyhodnocují prostřednictvím definovaných hodnotících kritérií a slovního hodnocení.

Obecná kritéria hodnocení:

- (a) pravděpodobnost naplnění účelu projektu, na který se grant žádá;
- (b) koncepčnost a systémovost řešení problematiky;
- (c) realizace konkrétní a přímé pomoci;
- (d) efektivita vynaložených finančních prostředků;
- (e) realizovatelnost projektu z hlediska času;
- (f) stanovení cíle projektu a jeho měřitelnost;
- (g) odborné a organizační předpoklady žadatele a zkušenosti žadatele;
- (h) dopad realizace projektu na oblast grantové výzvy;
- (i) žadatel je nositelem Značky spolehlivosti.

Odpovědnost za rozhodnutí o přidělení grantového příspěvku nese správní rada Nadace Sirius.

Správní rada hodnotí žádosti na základě doporučení grantové komise.

Rozhodnutí správní rady je konečné a nelze se proti němu odvolat.

Nadace Sirius není povinna sdělovat důvody, které vedly k rozhodnutí nepodpořit některou ze žádostí.

Nadace Sirius chrání informace, které tvoří obsahovou náplň projektů, jako duševní vlastnictví jejich autorů včetně osobních údajů o žadatelích.

K) SMLOUVA A KONTROLA POUŽITÍ GRANTU

Nadace Sirius s příjemcem grantu uzavírá smlouvu o poskytnutí nadačního příspěvku (grantu). Smlouva o poskytnutí nadačního příspěvku (grantu) bude navržena Nadací Sirius. Žadatel návrh smlouvy o poskytnutí nadačního příspěvku (grantu) podepíše ve lhůtě stanovené Nadací Sirius v souvislosti s vyhlášením výsledků příslušného grantového řízení, nejpozději však do jednoho měsíce ode dne předložení smlouvy k podpisu. Pokud tak neučiní, pozbývá rozhodnutí o přidělení grantu platnosti a Nadace Sirius může použít grant jiným způsobem.

Nadační příspěvek - grant je zpravidla rozdělen do více splátek. Poslední splátka ve výši do 20% celkového příspěvku je vyplácena po schválení celé realizace projektu.

Nadace Sirius je oprávněna provádět průběžnou kontrolu použití poskytnutých finančních prostředků.

Nadace Sirius je oprávněna kontrolovat dodržování projektového plánu a jeho řízení prostřednictvím

aplikace projektové metodiky Nadace Sirius. Žadatel je povinen po ukončení projektu dodat Nadaci Sirius vyplněný formulář „Závěrečná hodnotící zpráva“.

L) KOMUNIKACE SE ŽADATELI

Informace z průběhu grantového řízení, včetně výsledků, budou zveřejněny na webových stránkách **Nadace Sirius** www.nadacesirius.cz dle harmonogramu, který je uveden v grantové výzvě.

Dotazy žadatelů spojené se zpracováním žádostí o grant budou zodpovídaný prostřednictvím emailové adresy: katerina.derose@nadacesirius.cz. V předmětu zprávy je třeba uvést: DOTAZ GRANT XIV.

Konečný termín pro zasílání dotazů: **16. 9. 2024.**

Nadace Sirius zveřejní odpovědi na dotazy zaslané emailem na webových stránkách **Nadace Sirius** www.nadacesirius.cz dne **20. 9. 2024.**